

פ. ר. ט. י. כ. ל

מישיבה י"ב של הועדה לשרותים צבוריים
שהתקיימה ביום ג' כ"ב חמוז התש"ט (19.7.49)
בשעה 11.00

נוכחים: חברי הועדה:

1. גיל יעקב
2. דרורי חסיה
3. פניב אברהם
4. כהן-מגורי חיים
5. נפר צאנז דבורה
6. רקנטי אברהם
7. שאג א.ח. רב
8. תבורי אפרים

פוזמנים:

1. ד"ר מאיר - מנהל משרד הבריאות
2. ד"ר יקותיאל - מנהל האגף ההגייני הצבורי
3. ד"ר אוסטר - האגף ההגייני הצבורי (ביחוד מטפל בבעיות מחלות השחפת, מחלות רוח, מחלות מין ועוד).

נעדרים: חברי הועדה:

1. ברץ יוסף
2. גניחובסקי אליהו משה
3. הרפא נסע
4. למדן חנה
5. ניר נחום
6. פרמינגר אליעזר
7. שרייבמן ראובן

היוזם: א. רקנטי

- סדר-היום:
1. עניני אישפוז
 2. אמצעים פרקנסטיביים.

ד"ר פאירז:

בנוגע לאמצעים הפרקנסטיביים שכ"כ מרבים לדבר עליהם בצבור, הייתי מעדיף כי חשמלו על כך מאתנו, ולא פן העתונות. אינפורמציה על פעולותינו נתן לכם בהמשך הישיבה.

אשר למצב אישפוז החינוקות, לראבונני אני פוכרה לציין, כי המצב עוררנו אמור, למרות פעולותינו המקיפות בשטח זה. הסבה לכך היא שזרם העליה אינו פוסק וכל גל מביא אחר ילדים חולים אחרים. והפעם לא מדובר רק על חינוקות שנמצאים במחנות העולים, אלא גם חינוקות הנמצאים כבר בכפרים הנטושים, יפו, לוד, רמלה וכו'.

אם אנו אומרים "חמור", הרי מרוש הדבר שלא משרד הכריאות, לא הממשלה, ולא הכנסת יכולים למנוע בעד תמותת הינוקות. אם נראה שהו אחוז החינוקות שמתים עוד בחו"ל, הרי נמצא שהוא מדהים לעומת א"י, ואין לשכוח, כי כל הילדים החולים האלה מגיעים אלינו מחו"ל.

עד עכשיו התרכזו הילדים החולים בשני בתי חולים:

בבית החולים העירוני, ובבית החולים דג'אני - בסה"כ 140 מיטות, לעומת שלש מאות עד ארבע מאות אלף איש המהרזים במחנות בית-ליד, באר יעקב, וכל הכפרים הנטושים והערים הנטושות במחוז הדרום. קבלת הילדים לבית החולים הייתה בלתי נורמלית בהחלט, כי היו מקבלים ילדים רק במצב קשה ביותר, ומכאן האחוז הגדול של ילדים מתים מבין אלה שנחקבלו לבית החולים. ואם נקיף את כל המספרים נמצא שבאופן יחסי המספרים של הילדים שמתו אינם צריכים להבהיל אותנו כ"כ, כמובן שזאת אני יכל לומר רק כאן, לחברי הועדה.

בבית החולים דג'אני ישנם 4 בתי: בית ראשון

מיועד ליולדות, בית שני לילדים, בית שלישי ליולדות, בית רביעי לילדים.

אנו עמדים עתה עכשיו לגמור את הסדורים בבית השלישי (שהיה מיועד ליולדות)

אולם היות ומצב הילדים הוא חמור, אנו נחקין אותו עכשיו עבור הינוקות. סודר

זה יוסף לנו 50 מיטות להינוקות תוך 10 ימים. בסה"כ יהיו לנו עתה בבית-

החולים דג'אני 80 מיטות.

חוץ מזה אנו מכינים עתה בבאר-יעקב (יהיה מוכן

תוך ימים ספורים) 80 מיטות להינוקות. על כל 60 המיטות האלה תהיה לנו רק

אחת מוטמכת אחת שלקחנו מכפר-מנחם.

אגב, אני שוב מדגיש, כי המצב בשטח הפרסונל (אחיות)

הוא עדיין חמור. אהמול היתה ישיבה של כל פנהלי המוסדות הצבוריים ובתי

החולים הצבוריים בארץ, והוקמה ועדה מהאמת בקשר לחלוקת פרסונל ביקאבתי

החולים. אהן לכם כאן כמה מספרים על המצב בשטח זה:

בבית-ליד (הנחשב כבר לבית חולים מסודר) - 80 מיטות - 2 אחיות סטטוס
(בבית ליד דרושות לפחות 6 אחיות).

פרדס-חנא - 48 " - 1 " "

באר-יעקב - 60 " - 1 " "

אנו מתרוצצים בין כל המוסדות בקשר לקבלת אחיות נוספות עבור בתי החולים במחננו

אולם כל מוסד מסרב למסור לנו אחיות. אפילו ד"ר שיבר (מהשרות הרפואי הצבאי)

מסר לנו כי עבור אותם 30 מיטות להינוקות בבית החולים בתל-ליסווינסקי יש

לו רק אחת מוטמכת אחת דימר העובדות גוייסו מבין העולות החדשות בלוד

וברמלה.

מל.

פנינו ל"הדסה" בירושלים ולקופת חולים בטענה

שלא יתכן, כי אצלם יהיה אחוז כה גבוה של אחיות מוסמכות בו בזמן שאין כל השוואה וכל יחס בין אחוז האחיות המוסמכות אצלם לבין אחוז האחיות המוסמכות במחנות העולים.

אנו הקמנו ועדה מתאמת מכ"כ ארבעה מוסדות

צבוריים בארץ בקשר לחלוקה האחיות:

1. בית החולים הממשלתי כתיפה ;
2. קופת-חולים של ההסתדרות הכללית;
3. בית החולים העירוני בתל-אביב;
4. "הדסה" בירושלים.

לעת-עתה הצלחנו לקבל מכל מוסד רק אחת אחת

מוסמכת, בו בזמן שדרתי מכל מוסד לפחות 4 אחיות מוסמכות, אנו חושבים להשתמש גם צאצא בתלמידות בית הספר לאחיות עבור המחנות. את גיוס האחיות המוסמכות מבהי החולים הצבוריים אנף דורש בכל תוקף, אחרת הודענו למנהלות בתי החולים, כי אם לא יסלחו לי את האחריות המוסמכת, אפנה אני בעצמי לבית החולים או למוסד ותגייס את האחרות לפי ראות עיני.

אשר לתמותה התינוקות ברצוני להראות לכם כגון

דיאגרמה המשקפת את תמותה התינוקות בישוב היהודי משנת 1922 עד 1948 (מאי) (כולל כבר את תמותה התינוקות במחנות העולים). הדיאגרמה הזו משקפת את מצב התמותה של תינוקות יהודיים בארץ במשך 20 השנים האחרונות, ועלי לציין, כי למרות שכיום המצב בארץ הוא חפור ביותר, בכל זאת, בהתאם למה שאנו רואים בדיאגרמה המונחת לפנינו, הרי אחוז התינוקות המתים בארץ לפני 20 שנה הוא הרבה יותר גבוה, ממה שהוא כיום, למרות שנכללו בה כבר גם התינוקות שמתו במחנות העולים ששם המצב הוא באמת חמור מאד. אני חושב שדיאגרמה זו מדברת לשדבתנו בהרכה מוכנים. (הדיאגרמה פורסמה בירחון הסטטיסטי האחרון שהוצא ע"י הממשלה. הדיאגרמה הוכנה ע"י משרד הבריאות הממשלתי).

את הבניין בכפר-ילדים טרם הצלחנו לקבל. רק היום

קבלנו העקפה ממכתב צא שנשלח ע"י ראש הממשלה לשפקדת הגדנ"ע והודיע, כי תינוקות חשובים עתה הרבה יותר והם קודמים ביחס לקבלת מקום אישמוז. אני מקווה כי המכתב ישפיע ואנו נקבל את הבניין בכפר-ילדים ונוכל שם לשכן תינוקות, בערך כ-30 מיטות. כמו"כ אנו חושבים להשחמש בביתן שהיה מיועד לפרסונל של בית החולים בעפולה שיתפנה לקראת חופש הקיץ. בבית החולים בעפולה הוספנו עוד

יחד עם המשות שהוספנו בבאר-יעקב, בית ליד וחל-ליטווינסקי, נגיע לחוספת של 410 מיטות לתינוקות חוץ חדשיים האחרונים! השבוע אנו עומדים להוסיף עוד 35 מיטות לתינוקות בבית החולים הממשלתי בחיפה.

עלי לצייין, כי בענין אאאא גיוס האחיות התערב

בדבר ארגון האחיות בארץ וכתב אלי מכתב, בו הן מודיעות, כי הן רואות בצו אהא של גיוס אחיות כשלון הפוגע באחות הנשואה, ובאחות האם, והן רואות בכך פגיעה בצבור האחיות אצ בארץ, ומודיעות לי יחד עם זאת, שהן תחנודנה בכל חוקף למלוי הצו הזה. אני חושב שמכתב בנוסח כזה, אינו הולם כלל אח צבור האחיות בארץ שאינן מראות כל נכונות לצאת לעבודה ולא עוד, אלא שמארגנות התנגדות נמרצה לצו זה.

עוד לפני שקבלתי את המכתב הזה מארגון האחיות,

פניתי למחלקת המנגנון הממשלתית ונסיתי לברר מה הן האפשרויות בקשר להקלת המצב, מבחינה כספית, של האחות הנשואה. אולם הוברר לי שלמרות שאין סכויים גדולים להעלות המשכורת, ההיה אולי אפשרות להקטין את הנכויים, ואולי גם להעלות את המשכורת לאחיות =אמהות. אחות רווקה מקבלת בבית החולים אוכל, ודירה (12 לירות לחודש) ואם צאצא צאצא היא מקבלת 50 ל"י, הרי מצבה אינו רע ביותר. אולם כדי שהאחות האם תוכל להשאיר את ילדיה בבית כהשגחת מישהו, משכורת כזו אינה מספיקה כלל וכלל - ועבודה יש למצוא סידור מיוחד.

מסעם משרד הבריאות עושה עתה הגב' קנפור בארצות

אירופה ואמריקה, והיא משתדלת שם לפעול בקשר לגיוס אחיות מתנדבות. הזדמנות גם לפנישה א עם אדם העומד בראש המגבית היהודית המאוחדת באפריקה אדרומית - מר שפיץ, וכן עם אנשי הג'וינט בקשר לגיוס אחיות בחו"ל. מר שפיץ הבטיח לי כי יפתח בפעולה זו בדרום אפריקה, ואנשי הג'וינט הבטיחו על פעולה דומה באירופה. אגב, מתקיים עתה קורס שנתי למספלות (20 בתורות) בצרפת, ביזמת הג'וינט. הבהורות האלה תסיימנה את הקורס בעוד חודש וחצי בערך ותגיענה ארצה לעבודה במחנות.

אינני חושב שבקשר לאחיות אפשר כבר לעשות יותר

ממה שעשינו עד כה. עם כל מאמצינו הרבים בחו"ל, אנו צריכים ראשית כל לדרוש את הענות האחיות הנמצאות בארץ, לצו גיוס האחיות.

אנו רוצים לתכנן סטנדרד מינימלי עבור כל

בתי החולים בארץ! ז.א. שבכל בית חולים לא תהיינה יותר מ-3 או 4 אחיות מוסמכות - והיתר בלתי מוסמכות. מגמתנו היא - להשוות את הסטנדרד הרפואי

מל.

בכל בתי החולים בארץ (אפילו בבתי החולים הפרטיים), כי לא יתכן שיהיה
הבדל כה רב בעזרה הרפואית המוגשת לישוב הנמצא זה כמה שנים בארץ, לבין
העולים החדשים !

כמו"כ קבלתי גם מכתב מהסתדרות הרופאים בארץ
בקשר לגיוס רופאי ילדים. בקשר לרופאים הפרטיים עלי לספר לכם משהו: לקחנו
רופא ילדים פרטי טוב, ד"ר יערי (עבד פעם בקופת-חולים ועזב את קופת חולים
מסכות בלתי תלויות בנו). בקשתי את ד"ר יערי כי יעזור לנו בפתיחת בית
החולים בדג'אני. הוא עזר לנו זמן מה, אבל הודיע לנו שאינו יכול להמשיך
יותר, אינו יכול להחזיק מעמד, כי העבודה היא מפרכת. כדי לפתוח מוסד יש
צורך לעבוד לפחות 16 שעות ביום ! ואחר הרופא המקדיש את עצמו לפעולה
בין העולים, אינו יכול בשום פנים להמשיך יחד עם זאת בפרקטיקה פרטית. ואתם
חבינו שאיננו יכולים לקבל את הדרישות של הסתדרות הרופאים בשטח זה. הם
אמרו שהם אמנם מוכנים לעזור לנו, אבל בתנאי שהרופא הפרטי יוכל להמשיך לעבוד
בפרקטיקה פרטית. דבר א זה לא יתכן ! אני מבין, אמנם, את מצבם של הרופאים
הפרטיים, כי אם הם מקדישים את עצמם לעבודה צבורית, הם מאבדים לאט לאט את
הלקוחות הפרטיים שלהם שרכשו בעמל רב. אותם הקשיים היו לנו גם בגיוס הרופאים
לצבא. כי רופא שהתגייס לצבא, לאחר שהוא חוזר, הוא צריך להתחיל את עבודתו
פחדש, ואת איננו כלל דבר קל בהנאים של ארצנו. אולם בכל זאת איננו יכול
להמנע מלהביע את החמרתנו על המכתב שנכתב ע"י הסתדרות הרופאים ועל הדרישות
שהם מעמידים לנו. לנו דרושים רופאים טובים, רופאים שיוכלו להשתלט על
המצב במחנות ועל האוירה שבמחנות. בבאר יעקב, למשל, יש שני רופאי ילדים
טובים, אבל הם אינם טובים במידה שיוכלו להשתלט על המצב במחנות. גם
בין העולים ישנם רופאים טובים, אבל איני יכול להשתמש בהם, כי הם אינם
מכירים את תנאי הארץ, ולא יוכלו, בתור רופאים-עולים להשתלט על המצב.
לפיכך, מצאפי לנכון לענות למכתב של הסתדרות
הרופאים בהחמרתו רבה (העתק המכתב רצוף בזה !).

הרב שאג:

קראתי במיזח עהון, על הצעה בקשר להקמת

מרכז שיפנה את כל האמהות הפונות לשם, לאותם

בתי החולים שיש להם מקומות פנויים. הקמת מרכז כזה ימנע מאמהות פלטולים
מבית חולים אחד למסנהו עם ילדן החולה על ידיהן. המרכז הזה יעמוד בקשר
שלמוני אמיץ על כל בתי החולים. אני חושב שהצעה זו ראויה לתשומת לב. מה
דעתכם כנ"ז ?

י. גילוי

1. האם נפתחו הביתנים בחל-ליפוּינסקי?

2. האם ישנה איזו שהיא תוצאה מהפגישה המשוחפת

שלנו עם נציגי "הדסה", שהתקיימה כאן לפני שבועיים?

3. שמעתי כי בכתי חולים פרטיים ישנו גם "לוקסוס"

באחיות, האם הצו שהוצא יחול גם עליהן? האם

הועדה המתאמת את הדרוש גם אחיות סכתי החולים הפרטיים?

4. האם הנכם מטפלים בדבר מס-ההכנסה של האחות

הנשואה? האם קיימתם פגישה עם שר האוצר בנו'ז?

5. האם ישנן כבר איזה שהן תוצאות, לאחר פרסום הצו

של גיוס האחיות? כיצד אתם חושבים לבצע את

הצו, כי הרי לא מספיק רק אם הפרסמו אותו?

6. קורסים לאחיות? בענין זה לדעתי משרד הבריאות

מסגר ביותר. אנו נמצאים במצב חירום ויש להכין

קורסים כאלה במנוף גדול, לפחות 200-300 מחלמות ובעיקר במחנות, האם נעשה משהו בכיוון זה?

7. נוכחתי שהשכון לאחיות במחנות הוא בתנאים קשים

ביותר. האם אי-אפשר להחריט חדרים נוחים לאחיות

במוטבות הסמוכות למחנות, כדי לשכן שם את הפרטונל

הרפואי? אנו חייבים לדאוג לכך, כי אחרי יום

עמל מפרך תוכל האחות למצוא פינה נוחה, מקלחת נאותה וכו'. שיכון מתאים יקל בהרבה על הענות

האחיות לעבודה במחנות.

ח. כהן-טגורי:

בקשר להקמה מרכז שלטם יוכלו האמהות לפנות באמצע

כדבר מקום פנוי לבית החולים, הרי דבר זה הצעתי עוד לפני 2 ישיבות, וההצעה

שהוצעה בעהון, איננה הצעה חדשה.

ח. דרורי:

כדי שהאחות הנשואה תענה לצו הגיוס, יש ראשית-כל

לדאוג לסידור הילדים במוסד מתאים. זוהי בעיה מכריעה

בעיני הגשמת הצו של גיוס אחיות.

לדעתי יש גם לקיים קורסים מהירים ביותר למטפלות עבור

הכפרים הנפושתיים, ועבור ישובי העולים במחנות הספר. הקורסים האלה אינם צריכים

להיות מיוחדים למטפלות לילדים, אלא עבור החושבים בכלל ז.א. במסגרת של

"עזרה ראשונה". אם מישהו נפצע, או אם מישהו מקבל קצת חום, אי אפשר להכות

רק לביקור השבועי של אצא הרומא האיזורי. ברוב המקרים לו היו מגישים את

העזרה הראשונה, היינו יכולים להסתפק רק בזאת.

בבקור שערכנו במחנות העולים ראינו דברים מדאיגים

ד. נצר:

רבות אחרות, כדי שגם אנו נוכל לבוא אליהם בדרישות.

א. חברי

אינני מזלזל בעצות הקונטרקטיביות הניתנות

מפעם לפעם ע"י חברי הועדה לשר חבריאות.

ולמנהל משרד חבריאות. אבל אני רוצה לנגוע עכשיו בשאלה שיש לה לדעתי ערך

חברתי וערך מדיני רב מאד, והיא שאלת גיוס הרופאים וגיוס האחיות. אנו

זוכרים כי צו גיוס האחיות נדרש באופן נמרץ ע"י הכנסת, והיחה לי הרגשה

כל הזמן ששר חבריאות אינו פועל במרץ בענין זה. הם הסתפקו רק בהוצאת הצו

אבל לא פעלו די להוצאתו לפועל. משרד חבריאות שמע את הנקרה בכנסת ואת

הדרישות שלנו. בכל זאת אני שומע עתה שאין כל חמיכה מלאה מצד הכנסת בדבר

הגשמת הצו שהוצא ע"י משרד חבריאות. כבר בראשית הצעדים נחקל משרד חבריאות

בקשיים גדולים - לא אגיד סבופאז'ה - אבל קשיים! החל מארגון האחיות

וגמור בהסדרות הרופאים. הזדמנתי עם הגב' פרים פיצ'ני - יו"ר ארגון האחיות

והיא השתדלה לשכנע אותי, כי הצו הזה יכשל ולא יתגשם - בגלל תנאי המסכורת

וחוסר אדאגה לילדים. אמרתי לה שלממשלה אין כל אפשרות תקציבית לשפר בהרבה

את המצב, ואין האחות צריכה לחפש בצו זה קריירה מקצועית חדשה. זהו צו

לשעת הירום, כשם שהוצא צו בזמן המלחמה. כמו"כ מסרתי לה שהצו הזה הוצא

באיניציאטיבה של הכנסת ושל הועדה המטפלת בדבר בכנסת.

אני חושב, שאנו בתור ועדה הכנסת, צריכים

לעמוד מאחורי הצו הזה ולדרוש בכל חוקך מעל במת הכנסת ובפני הצבור כולו

כי האחיות והרופאים חייבים למלא את הצו החל עליהם, וכי הכנסת לא תחן

את ידה לשום זבלסאז'ה בשם זה. אנו חייבים להשמיץ זאת מעל במת הכנסת!

אנו צריכים גם לעודד את הרועם הנכון בצבור שהכנסת עומדת בתוקף מאחרי בצוע

הצו הזה, ובפרט צריכה להיות הדרישה מופנית לאחיות.

אשר לגיוס הרופאים, הרי אני מתייחס כרצינות

רבה למכתב שנשלח ע"י הועד המרכזי של הסתדרות הרופאים ואני חושב שתשובתו

של ד"ר מאיר למכתב זה היא פחות מדי חריפה! יש לי הרועם שצבור הרופאים

בארץ עוד מדמה לעצמו שאנה תיים בהקומה של הסוכנות היהודית, שאפשר היה לבוא

אליה בכל מיני דרישות, אולם כיום בשאנו מדינת, לא יתכן מצב כזה. החזכיר

של הסתדרות הרופאים יצר רועם בצבור, שכאילו רופאים רבים מוכנים להתנדב

לעבודה במחנות, ורק משרד חבריאות הממשלתי א הוא שאינו נותן להם להתנדב.

כאשר קראתי את הדרישה שלהם: לאפשר להם לעבוד במחנות בצורה כזו שיוכלו להמשיך

גם בפרקטיקה מדעית - אני פוציא מכתן את המסקנה שהם באמת אינם מכירים את

המצב במחנות. אני זוכר, כי בשנת 1925 הגיעו רופאים רבים לארץ וכשלא יכלו

מל.

יכלו להסתדר בעבודה - פנו לעבודה בכבישים, לבנין ולהתיישבות. אינני מבין מדוע עכשיו, חייבת המדינה לדאוג לכל רופא אאאאא ורופא שתהיה לו פרנסה בשפע ושכלל ימלאו את כל דרישותיו? עם כל העצות שאנו נותנים למשרד הבריאות, אני חושב לומר להם: יש לפתור את האוירה שנוצרה עכשיו בצבור! אנו חייבים להודיע מעל במת הכנסת הן לצבור האחיות והן לצבור הרופאים שזהו מצב חירום וזוהי שעת גיוס, ואין המדינה חייבת לדאוג לנוחיותו של כל פרט ופרט, כשהיא נמצאת במצב חירום. אנו רשאים בהחלט לדרוש יחס פטריוטי יותר לעניינינו מצד צבור האחיות והרופאים.

ד"ר מאיר:

אני מקבל ברצון את כל הכרעה שנשמעה כאן ורוצה להשיב כאן על כמה שאלות:

לרב שאג בענין הקמת מרכז לבתי החולים: היתה לי שיחה עם ד"ר אברמוביץ בענין זה, אולם למעשה הדבר הוא בלתי אפשרי וגם לא כדאי. לו היו לו 20 בתי חולים, הרי יצירת מרכז כזה היתה הגיונית מאוד. אבל כפי שיש לנו 2 בתי חולים (מחוץ למחנות) בהם מתקבלים ילדים: בית החולים העירוני ובית החולים דג'אני ביפו. אולם כדי לא לשלול את האמנות מבית חולים אחד למשנהו, יש לתת הוראה שלפני שבית החולים שולח את האם לבית החולים השני, עליו להתקשר טלפונית ולברר מהו המצב בבית החולים האחר. גם אם בבית החולים השני אין מקום - יש לתת הוראה שמוכרחים לקבל את הילד! ילד שנמצא בסכנה - חייבים לקבלו! זו תהיה הוראה מפורשת שאנו נפרסמה. בדרך כלל עלי לציין שלעתים קרובות האמהות מביאות את הילדים במצב כזה שכמעט ואין כבר תקווה להצילו ובמקרים רבים הילדים מתים לאחר שהם עוברים את סף בית החולים. אתם תבינו אם שגם הרופאים הם חסרי אונים במקרים אלה ואינם יכולים לסבול יותר את המצב.

ברצוני לציין כאן, שבמחנות סובלים מחוסר

טלפונים, יותר נכון, אין טלפונים!

היתה הצעה להקים מרכז שבו תהיינה 10 מסות

לילדים. שם יקבלו את הילדים ואח"כ יחלקו אותם בבתי החולים. אולם גם זה איננו פתרון, כי איננו מונעים ע"י כך שלפוליים, ויש איפא למצוא פתרון אחר.

בנוגע לחל-ליסוינסקי, שם פתחו 100 מסות

למבוגרים (בעיקר חשודים בסימון), וכן 36 מיטות לחינוקות - עם אחות מוסמכת אחת.

טל.

להפוך את המוסדות הממשלתיים שלנו, לאותם המוסדות שהיו בימי המנדט !
ואנו דורשים עתה להשוות את/הרופא^{משכורת} במחנה למשכורותו של הרופא הממשלתי, ואולי
אף יותר בגלל התנאים המיוחדים בהם הוא עובד. אגב עלף להעיר, שהיחה הוראה
לנכות מהרופאים את דמי הכלכלה עבור האוכל שהם אוכלים במחנה. הסוכנות
שוענת שעבור כל סקיד העובד במחנה היא מנכה דמי כלכלה ולכן היא חייבת גם
לנכות דמי כלכלה מאת הרופאים. אנו משחדלים לבטל את הדבר ולדרוש לפתוח שהרופאים
יקבלו אוכל במחנה מבלי שינכו להם עבור זאת.

בנוגע לאחיות בנקודות הספר: עוד לפני 4 שנים

דרשתי מקופת-חולים כי הקיים קורסים עבור נקודות הספר, ואם יש עכשיו
מחסור באחיות, ביתוד בהגשה עזרה ראשונה, הרי זה רק בגלל זה שקופת-חולים לא
הסכימה בשעתו לקיים קורסים כאלה (היה רק קורס אחד שהצליח מאד, וחו לאו).
קורסים לחובשות בנקודות הספר - אלו מהפקידה של קופת-חולים.

המצב בבאר-יעקב: המצב שם הוא באמת חמור, ואנו

חושבים לפתוח שם עכשיו בית חולים כדוגמת בית-ליד.

את אחיות בתי הספר - נעביר לתחנות לספול בהינדוקות.

הזכרתי קודם את הקמת הועדה המהאמת. לוועדה המתאמת

ישנן שתי ועדות משנה: 1. לאחיות 2. לבתי ספר.

דרך אגב רציתי לציין, כי האחות הראשית שלנו הנב'

קנזור נוכחה בכינוס שהתקיים בשווקהולם, והיא מוסרת לנו, כי מכל ארץ וארץ
נשמעה אותה השענה על מחסור באחיות.

רציתי לציין, כי לבית החולים העירוני (בבית המורה)

שנפתח ע"י עיריית תל-אביב עבור תינוקות, נשלחו נשים מארגונים שונים: ויצ"ו
וארגון אמהות עובדות, ל שרות התנדבות במסך כמה שעות בשבוע. דבר זה הוא אפשרי
רק בעיר ולא במחנות, כי תאם במחנה אינה מכירה את תנאי הארץ, אינה משכילה
די צרכה וכמעט שמינה יכולה להביא הועלת לאחות בעבודתה.

בזמן שנותר לנו רציתי במלים מספר לספר לכם גם על

האמצעים המדיקליים שאנו נוקטים בהם עתה בעונת המחלות בקיץ.

ברוב המהנות, או בחלק גדול מהם ישנם מקרים של מחלה הטיפוס. טיפוס הבטן זוהי מחלה הפוקדת כמעט כל ארץ וארץ בעונת הקיץ. בכל שנה ושנה ישנם מאות רבות של חולי טיפוס בארץ. והשנה אפשר להניח, כי בכל הישוב כולו ישנם מ-600 עד 800 מקרים והם מפוזרים בכל הארץ. מצב זה אינו אפדמיה, אבל כמעט פרה-אפידמיה, בעיקר לגבי המהנות. בבית ליד ישנם לעת-עמה 10-14 מקרים של מחלה / טיפוס. בכל המהנות בחדשיים האחרונים היו קרוב ל-30 מקרים.

הפרובלימה בפניעה המחלה במהנות היא זו: בטבח הכללי אנו שומרים בקפדנות רבה מאד על התנאים ההגייניים, אבל אנשי המהנות מוציאים את האוכל מחצר האוכל, מביאים אותו לאהל ואוכלים אותו שם, אך בהפסקות, ובינתים האוכל מתקלקל מהחום, ואף נפגע ע"י זבובים. בעתליה, למשל, הוצאנו צו שאסור להוציא אוכל מחצר האוכל, אולם בעתליה ישנם תימנים שהם נשמעים לכל פקודה הניתנת להם, אבל במהנות אחרים אנו יכולים להעמיד את עצמנו בטכנה אם ניתן צו כזה. בשיחה שהייתה לי עם עובדי המהנות האלה נחברר לי, כי אם יוצא צו כזה - כמעט שיש סכנה ל"מרד". אולם לדאבונו אנו חייבים לנהוג עם האנשים האלה הנמצאים במהנות - כידי הקיסה ובלבד שם, כי עומדה לפנינו סכנת הטיפוס.

נוסף לכך יש לנו מלחמה עזה בזבובים אשר במהנות, אולם מאידך, אין אנו יכולים ללחום בצפיפות במהנות. אנו עושים את המכסימום כדי לחקן מה שניתן להיקון.

אזו הדבר הוא גם בשטה מחלת הדזנטריה.

אשר למלחמה במלריה, הרי ישנה חכניה רחבה ליבוש הביצות בשטה החולה, אולם דוקא עכשיו בעונת הקיץ קשה להוציא לפועל את החכניה הזו, כי יש סכנה שאותם היתושים אשר יגורשו בשטה הביצות יעברו לאיזורים אחרים.

אשר למלחמה בזבובים בשטה החולה, עלי להעיר

שהמאכזבנו מאד מהתוצאות בשמוס בד.ד.ט. מקבוץ תולתה היה ידוע לשם בגלל אלפי הזבובים ששרצו בו. השתמשנו נגדם בד.ד.ט. ובהתחלה היו התוצאות טובות למדי, אולם כפי הנראה שהזבובים התרגלו לרעל הזה והם התחילו להופיע שוב, ויש הכרח להשתמש ברכוזים חריפים יותר של הרעל הזה וכן לרסס את המקום לעתים יותר קרובות. אני חושש שאותו הדבר יהיה גם עם יחוסי הקדחת. אולם אנו מקוים, שלאחר שנחמש ברכוזי חזק יותר של הרעל הזה נצליח להתגבר על הנגע הזה.

שחפת: לאחר מו"מ עם "הדסה" הסכימה "הדסה"

לקבל עליה את בית החולים לחולי שחפת במקור-היים. כמו"כ הסכימו לפתוח את בית החולים בצפת (120 מטות) אולם זה עוד איננו מספיק ואנו דורשים מהם הרבה יותר.

פנו אלי כמה אנשים פרטיים, אשר ברצונם לפתוח בית חולים פרטי לחולי שחפת (100 מטות). עודדתי אותם למפעל זה ואף הבטחתי להם כי אשלה חולים מהמוסדות שלנו.

היה לי כמו"כ מו"מ עם בית חרשת גדול באשאלה

באשליה המוכן להכין לנו בתים מוכנים ובמחיר זול (הבתים עשויים באשאלה מפזוניה והם נוחים לאקלים ארצנו) הם יכולים להכין לנו בתים שיכילו 60 מיטות. בתים כאלה יש בודעה לצורך לבית חולים קיים וע"י אחסוך במטבח ובפרסונל מיוחד. למש כף באתי בדברים עם קופת-החולים והם הסכימו לקבל 3 ביהנים כאלה (ז.א. 180 מיטות). ביהנים אלה יהיו מיוחדים רק לחולי שחפת ולחולי ריאה, וכן גם למחלות כרוניות. שר האוצר העמיד לרשותנו למטרה זו סכום של 100 אלף ל"י. (וזו תוך התקדב של 600 אלף ל"י עבור 600 מיטות) סכום זה נלקח מהרזרבה בת 800 אלף ל"י עבור חולי שחפת וחולי רוח. לפני שנביא את הבתים האלה לארץ, נשלה לאשליה מומחים כדי לבדוק את שיב הבניינים.

תחנות לטיפול בתינוקות:

ראשית ברצוני להקן טעות שנרשמה בפרוטוקול הקודם

של הועדה הזאת (מתאריך 5.7.1949). לא אמרתי שאני מוכן לתת ל"הדסה" 25 אלף ל"י עבור פתיחת ^{התחנות} לתינוקות, הם אמנם דרשו זאת, אבל אני הסכמתי רק לתת להם "לירה כנגד לירה" ז.א. באוחה מידה שהם ישקיעו סכומים לפתיחת התחנות לטיפול בתינוקות, גם אני מסכים להקציב סכומים כאלה למטרה זאת.

דרשתי מ"הדסה" לפתוח תחנות כאלה בעיקר בכפרים

הנפושיים ולא במחנות. כי במחנות זהו ענין של הסוכנות היהודית. אולם בתנאים שלנו לא מספיק אם נפתח תחנות עזרה ואדרכת לאמהות, אלא יש לאפשר גם לתת כוס חלב לתינוקות במחנות אלה. כי לרוב אין ביכלתן של האמהות לתת את כוס החלב לילדן. קופת-חולים סדרה תחנה כזו, בת 5 מיטות ליד היפה, ויש להרחיב את המסגרת הזאת. גם חברת "אוזת" מציע להקים כאן 15 תחנות לטיפול בתינוקות. בכל תחנה תהיינה 5 מיטות, שם תמצא אחות שלא רק תדריך את האם, אלא גם תתן לילד לאכול. את התחנות האלה נפתח בעיקר בכפרים הנפושיים.

(חברת "אוזת" אוספת לרוב את כספיה בדרום אמריקה)

מל.

ופועלת חוץ שיתוף פעולה עם הג'וינט). אתם רואים שאנו משהדלים לגייתם לא רק את הכוחות הכספיים של הממשלה שלנו, גם משהדלים גם לשחק גורמי חוץ בשטח הבריאות שלנו בארץ.

ד"ר יקותיאל יכין עתה חזביר על כל הפעולות שלנו בשטח אסניטציה בארץ, ובעיקר במחנות ובכפרים הנפושיים. את התזכיר הזה נמציא לכם.

הרב שמו: אני חושב, שלאור מה ששמענו כאן, על מצב הסניטציה במחנות, הן מצד חברי הועדה שבקרו במחנות, והן מד"ר מאיר, שכדאי להוציא צו במחנות, שאין להוציא אוכל מחצר האוכל | למרות אם תהיה התנגדות לכך מצד תושבי המחנות. יש להסביר להם את הסכנה של מחלת השיפוס המאיימת עלינו, ויש לדרוש את קיום הצו הזה כמלוא הקפדנות.

ד"ר מאיר: בענין זה אבות בדברים עם ד"ר יוספטל, האחראי על המצב במחנות.

ד"ר יקותיאל: דברתי בענין זה עם הממונים על המחנות, אולם הם הסבירו לי את הסכנה בהוצאת פקודה כזו. עכ"פ אני מוכן לדבר אצו שוב בענין זה עם הממונים על המחנות, כדי למצוא את הדרך המתאימה לסדור הענין.

ה. דרורי: בפגישה עם נשים ערביות בנצרת נשמעה דרישה נמרצת להפעלת שרות רפואי במקום. אני חושבת, שלאחר שהצבא עזב את נצרת, חייב משרד הבריאות לספק את האשפאצא כל השרותים הדרושים.

ד"ר מאיר: אבעיה הערבית היא שאלה בפני עצמה. יש כאן שתי בעיות: 1. בעיה תושבי מדינת ישראל; 2. בעיה הפליטים שיוחזרו. משרד האוצר הקציב 12 אלף ל"י לשרות הבריאות הערבי, ואמנם נוכח שאין זה מספיק. אנו מכינים עכשיו חכניות נרחבות בקשר לעזרה הרפואית לערבים.

אשר לבעיה הפליטים שיוחזרו - כאן לפנינו בעיות אחרות לגמרי. אנו נהיה חייכיםלבדוק את הפליטים אם א הם אינם מביאים אתם מהעבר השני של הגבול מחלות, כגון: אבעבועות, חולירע ועוד. את הפליטים שיוחזרו

נצטרך להחזיק קודם-כל במחנות מעבר ולחסן אותם. פעולה זו תדרוש מאתנו כספים גדולים למדי.

א א א

הישיבה ננעלה בשעה 13.45.

הערה: לוסה כאן העתק המכתב שנשלח ע"י ד"ר מאיר למרכז הסדרות הרופאים.

ד"ר מאיר, הכשיח להמציא לנו העתק המכתב שנשלח ע"י ארגון האחיות בענין צו הגידום.

משרד חבריאות

הקריה, ט"ז בתמוז תש"ט
13.7.49
/מב/16150

לכבוד
הסתדרות הרופאים
הועדה המרכזית,
תל-אביב.

א.נ.א.

הנדון: רופאי ילדים במחנות
מכתבכם מיום 8.7.49

למכתבכם הנ"ל עלי לענות.

א. בישיבות הקבועות של ועדה הכנסת לשירותים צבוריים נשאלתי פעמיים באופן רשמי אם כבר קבלנו מכם רופאי ילדים עבור המחנות, עניתי, כמובן, בשלילה. לולא הכרזתם בקולי קולות שיש די והותר רופאי ילדים עבור המחנות לא הייתי נשאל על כך בכנסת ולא הייתי צריך לענות מה שעניתי.

ב. יהודי לי הישב במצב של הרופא הפרטי ומשום כך אנו פונים בכל פעם לרופאי הסוסדות ואני לא באתי בשום שלום שלום ובשום תביעות לא אליכם ולא לרופאים הפרטיים, אלא אתם מצאתם לנכון להכריז ולהודיע ברבים מה שאחם שוב מדגישים במכתבכם הנ"ל, שיש ויש. השאלה היא מה יש ולשם מה ?

ג. ידוע היה לכם ולכלם ואתם גם הכרזתם על כך, שהמדובר הוא על רופאים למחנות באותם התנאים אמנם הבלתי מספיקים וכאותם תנאי הדיור וההחכרות הקשים ועוד. - בקצור לאותם המקומות אשר אתם מכנים אותם שיש להם "שם רע" עם "זבובים ולקוים כניסריים רבים" ועוד. איך אתם מתארים לכם, שיכול רופא ילדים פרטי שוב - שיש לו בודאי גם פרקטיקה טובה - להקים מחלקה של ששים מסות תוך שבוע ימים צאצא בגוש מרדס-תנח או אפילו בגוש באר-יעקב ולהמשיך יחד עם זה את עבודתו הפרטית, מתוך נסיוננו אנו יכולים להגיד לכם שבשבועות הראשונים אפילו 16 שעות ביום אינן מספיקות - ואלה הם התנאים אשר בהם עובדים רופאים ואחיות ומקידיים למאות, תוך מסירות נפש כדי להציל מה שאפשר להציל וגם כדי לגרש את הזבובים ולהטיב את התנאים הסניטריים. מי שיכול לעמוד בזה - עומד, כי שאנו יכל - מסחלק הצדה ושומק ואינו מוכרץ הכרזות לפני שברא את כל התנאים.

ד. משרתם לנו שפות של שלשה רופאים ילדים. אחד מהם בהחלט בלתי מתאים לתפקיד זה. מהשנים האחרים הזמנו אחד לשיחה ושרם בא. הסבות בודאי ידועות לכם.... שום הצעה על רופאים והיקים לא קבלנו מכם. ברצוני להוסיף, שבמחנות ישנם רופאי ילדים העובדים במסירות רבה בכתי- המינוקות ובחדרי התולים הקטנים, אבל הם בעצמם אינם מעיזים לקבל על עצמם אתריות למחלקה גדולה עם ילדים תולים קשה.

כל יתר הצעותיכם בדבר פחרון אלטרנטיבי וכו' הן רק פאליאטיביים גרועים ואינן באות בחשבון.

בכבוד רב,

(ס)

ד"ר י. מאיר
המנהל הכללי